

Op 13 maart roerden vissen hun staart

Dit gebeurde zowel in Friesland als Zuid-Holland. Op deze dag werden namelijk de visatlassen van beide provincies gepresenteerd. Ze beschrijven het voorkomen, het uiterlijk, de levenswijze, de mate van bescherming en eventuele bedreigingen van de vissoorten die er leven. De vele prachtige foto's zijn een lust voor het oog. Ook de historie van de visserij, de aanwezige watertypen en het actuele natuurbeheer en -beleid komen aan bod. Zowel Zuid-Holland als Friesland beschikken

nu over hun eigen standaardwerk waarin de kennis over vissen gebundeld is.

Het boek "De vissen van Zuid-Holland" is te bestellen via www.webshop.ravon.nl en de "Fiskatlas Fryslân" (in het Nederlands) op www.bornmeer.nl.

Jan Kranenburg

Soortpagina grote modderkruiper uit visatlas Zuid-Holland.

Eerste glasalen gevangen
 Dankzij monitoringsteams bestaand uit vrijwilligers kunnen we melden dat in maart de eerste glasalen de Noord- en Zuid-Hollandse wateren hebben bereikt.

Wil je één van de monitoringsteams versterken, neem dan contact op met Edo Goverse (Noord-Holland), edogoverse@ravon.nl of Martijn Schiphouwer (Zuid-Holland), martijn.schiphouwer@ravon.nl.

Meer lezen:
www.natuurbericht.nl/?id=13256
www.natuurbericht.nl/?id=13347

Ook na de atlas vissen we verder in Zuid-Holland

Het afronden van het atlasproject en het verschijnen van het boek 'De vissen van Zuid-Holland' betekent gelukkig niet dat we ons gaan vervelen in deze provincie. Dit jaar zijn er namelijk twee interessante projecten gestart.

De eerste is het project 'Samen voor de Aal'. Hierin gaan we glasaal en andere trekvissen met behulp van kruisnetten monitoren op 12 locaties langs de Nieuwe Waterweg, Noordzee, Haringvliet en Hollands Diep. We doen dit naar voorbeeld van het project rond het Noordzeekanaal en werken in Zuid-Holland samen met Hoogheemraadschap van Delfland, Waterschap Hollandse Delta, World Fish Migration Foundation,

Inspectie van een kruisnet voor het glasaalproject. (Foto: Edo Goverse)

SEALIFE en Rijkswaterstaat. De monitoring duurt drie jaar en loopt van maart tot en met juni, de uitvoering is op maandag- en donderdagavond. Er hebben zich inmiddels al ruim 50 enthousiaste vrijwilligers aangemeld voor de uitvoering ervan. Lijkt het je leuk om mee te doen met de monitoring, een aantal teams zoekt nog versterking!

Het tweede project is het verrichten van 'Poldervistellingen' voor de Provincie Zuid-Holland. De gebieden waar we ons op willen richten zijn Het Oude Land van Strijen, Midden-Delfland

en Leiden. Vanaf april organiseren we hiervoor in samenwerking met lokale werkgroepen in deze gebieden visexcursies en cursussen over de herkenning en ecologie van de Zuid-Hollandse poldervissen.

Heb je interesse of wil je meer informatie? Neem dan contact op met Martijn Schiphouwer (martijn.schiphouwer@ravn.nl).

Richard Struijk

Grote modderkruipers, marmmergrondels en opdrachtgevers

De vissers op een rij: vlnr Ruud Bink, Meinte Engelmoer, Ingo Janssen, Jan Kranenbarg, Marnix de Zeeuw en Jelger Herder. (Foto: Rob van Westrienen)

Najaar 2014 zijn de coördinatoren van de RAVON-meetnetten samen met directeur Rob van Westrienen en de nieuwe opdrachtgevers op pad geweest om nader kennis te maken. Er is namelijk het nodige veranderd in het wereldje van het NEM (Netwerk Ecologische Monitoring). Voorheen werden verspreidingsonderzoek en monitoring gefinancierd vanuit de centrale overheid – in de nieuwe situatie is het de bedoeling dat de provincies een belangrijke rol spelen. Het CBS blijft als vanouds betrokken bij het NEM en neemt de statistische analyses voor haar rekening.

Er is gevisd in het Wageningse Binnenveld, niet geheel toevallig een gebied dat RAVON-visser Jan Kranenbarg op zijn duimpje kent. Er werden derhalve, tot groot genoegen van iedereen, de nodige vissoorten naar boven geschept: marmmergrondel, grote modderkruiper, kleine modderkruiper, bittervoorn, zeelt, snoek, rietvoorn, baars, blankvoorn, tiendoornige stekelbaars, driedoornige stekelbaars en zwartbekgrondel. Na afloop hebben we tijdens een gezamenlijke lunch nog kunnen nagenieten van het gevis en nader kennis kunnen maken ... een geslaagde dag!

Ingo Janssen

Het lukt iedereen om een grote modderkruiper boven water te halen. (Foto: Rob van Westrienen)